

AKCEPTUJĘ

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

Z upoważnienia

MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

Wojciech Skurkiewicz
Wojciech SKURKIEWICZ
Sekretarz Stanu

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

PROGRAMU WSPÓŁPRACY MINISTRA OBRONY NARODOWEJ Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

W ROKU 2019

Spis treści:

I.	Wstęp.....	3
II.	Realizacja finansowych form współpracy.....	3
III.	Realizacja pozafinansowych form współpracy.....	5
IV.	Ocena stopnia realizacji celu głównego i celów szczegółowych Programu	8
V.	Wnioski.....	12

I. Wstęp

Program współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2019-2022 jest trzecim z rzędu programem współpracy z partnerami społecznymi, przyjętym w resorcie obrony narodowej. Jest to dokument określający cele, kierunki i formy współpracy Ministra Obrony Narodowej oraz resortu obrony narodowej z partnerami społecznymi.

Organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie należą do grona partnerów społecznych, z którymi resort obrony narodowej prowadzi stałą współpracę. Podmioty te stanowią istotny element wsparcia systemu obronnego państwa i prezentują wysoki poziom realizacji zadań pozostających w sferze obronności.

II. Realizacja finansowych form współpracy

Minister Obrony Narodowej zlecał w 2019 r. realizację zadań publicznych w niżej wymienionych sferach:

- a. obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- b. podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- c. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- d. działalność na rzecz kombatantów i osób represjonowanych,
- e. działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych.

Organizacje pozarządowe i inne podmioty deklarowały podjęcie realizacji zadań publicznych przystępując do otwartych konkursów ofert, których ogłoszenia publikowane były na stronie Ministerstwa Obrony Narodowej w portalu rządowym www.gov.pl oraz umieszczane na tablicach ogłoszeń w siedzibie MON. W 2019 r. ogłoszono 12 otwartych konkursów ofert, na które wpłynęło 656 ofert realizacji zadań publicznych. Oferty, które spełniły wymogi formalne były poddane ocenie merytorycznej przez Komisję ds. Zlecania Zadań Publicznych w Zakresie Obronności.

W sumie podpisano 170 umów, a organizacje pozarządowe i inne podmioty określone ww. ustawą podjęły się realizacji zadań publicznych na łączną kwotę 6.534.037,07 zł.

W 2019 roku obowiązywały następujące obszary priorytetowe, w których zlecano zadania publiczne:

- a. wzmacnianie postaw proobronnych w społeczeństwie i wspieranie podsystemu militarnego ze strony organizacji społecznych,
- b. wspieranie udziału proobronnych organizacji pozarządowych w ćwiczeniach wojskowych i innych przedsięwzięciach szkoleniowych,

- c. wspieranie proobronnych organizacji pozarządowych i klas mundurowych o profilu wojskowym w zakresie podstawowego szkolenia wojskowego oraz nabywanie umiejętności służących wzmocnieniu systemu obronnego państwa,
- d. wspieranie procesu szkoleniowo-wychowawczego prowadzonego w klasach mundurowych, w szczególności w szkołach prowadzących certyfikowane pionory klas mundurowych oraz innych działań kształtujących postawy proobronne i patriotyczne młodzieży,
- e. wspieranie uroczystości patriotycznych odwołujących się do tradycji narodowych i orężnych, w tym upamiętnienia 100. Rocznicy Bitwy Warszawskiej,
- f. upowszechnianie w społeczeństwie bohaterskich dokonań polskiego podziemia niepodległościowego, w szczególności w 75. Rocznicę zakończenia II wojny światowej i 76. Rocznicę Powstania Warszawskiego,
- g. upamiętnienie 80. Rocznicy Zbrodni Katyńskiej oraz 10. Rocznicy Katastrofy Smoleńskiej,
- h. upamiętnienie 80. Rocznicy Bitwy o Anglię,
- i. wspieranie edukacji historycznej i działalności kulturalnej nakierowanej na kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- j. popularyzowanie w społeczeństwie wiedzy na temat Sił Zbrojnych RP, zadań, zasad działania i szkolenia oraz przejmowanych tradycji,
- k. wspieranie działań na rzecz odbudowy rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP,
- l. wspieranie kombatantów, weteranów i byłych żołnierzy, w tym uczestników misji poza granicami kraju,
- m. wspieranie działań zmierzających do aktywizacji, doskonalenia umiejętności i powrotu do służby wyszkolonych żołnierzy rezerwy.

W ramach wyżej wymienionych obszarów zadaniowych, w 2019 r. organizacjom pozarządowym powierzono do zorganizowania m.in.:

- a. VII Zawody Sportowo-Obronne Klas Wojskowych,
- b. XXV Mistrzostwa Sportowo-Obronne Stowarzyszeń Młodzieżowych o puchar Ministra Obrony Narodowej,
- c. 58. Zawody Strzeleckie „O srebrne Muszkiety – 2019”,
- d. XLII Zawody Sportowo-Obronne „Sprawni jak Żołnierze – 2019”,
- e. XXIV Ogólnopolski Festiwal Pieśni Patriotycznej i Religijnej Wojska Polskiego – Hrubieszów 2019.
- f. szkolenie doskonalące dla nauczycieli i koordynatorów ze szkół prowadzących klasy mundurowe – uczestników „pilotażowego programu wspierania szkół ponadgimnazjalnych prowadzących pionory Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych, z północno-wschodniej Polski,

Ponadto, w związku z realizacją kolejnej edycji programu wspierania szkół ponadgimnazjalnych prowadzących Pionory Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych, w 2019 r. Minister Obrony Narodowej udzielił organom prowadzącym placówki, które w roku szkolnym 2019/2020 przystąpiły do programu, dotacji celowych

na doposażenie i umundurowanie, w ramach ich działalności dydaktyczno-wychowawczej w dziedzinie obronności państwa. Zostało zawartych 95 umów na łączną kwotę 2 024 132,87 zł. Podpisano także 78 umów na organizację obozów szkoleniowych na łączną kwotę 662 907,13 zł.

III. Realizacja pozafinansowych form współpracy

Realizacja pozafinansowych form współpracy polega na:

- a. udzielaniu organizacjom pozarządowym i innym partnerom społecznym wsparcia merytorycznego, logistycznego i organizacyjnego w realizacji przedsięwzięć w dziedzinie obronności;
- b. zlecaniu zadań publicznych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 *ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie*;
- c. wspieraniu rzeczowym organizacji pozarządowych i innych podmiotów uprawnionych, prowadzących działalność pożytku publicznego, poprzez nieodpłatne przekazywanie mienia ruchomego Skarbu Państwa niewykorzystywanego w SZRP;
- d. wspieraniu procesu szkolenia członków organizacji pozarządowych działających w sferze obronności oraz nauczycieli i uczniów klas mundurowych;
- e. udzielaniu wsparcia o charakterze propagującym działalność partnerów społecznych.

Podstawowym narzędziem wspierania realizacji przedsięwzięć partnerów społecznych są plany współpracy jednostek wojskowych z ww. podmiotami, w których określa się: pomoc merytoryczną, uczestnictwo przedstawicieli resortu w przedsięwzięciach partnera społecznego, udostępnianie uzbrojenia i sprzętu wojskowego, pomieszczeń, poligonów, hal sportowych, strzelnic oraz innych nieruchomości, niezbędnych do realizacji przedsięwzięć, a także udział żołnierzy w tych inicjatywach.

W 2019 r., w wyniku realizacji wytycznych Sekretarza Stanu w MON nastąpił spadek częstotliwości udzielania wsparcia przez wojsko realizacji przedsięwzięć niemających bezpośredniego związku z obronnością, a współpraca z partnerami społecznymi została racjonalnie zoptymalizowana. Utrzymała się natomiast ogólna liczba pomocy udzielanej przez resort obrony narodowej poza planami współpracy.

Pomoc Jednostek wojskowych skupiona była przede wszystkim na: organizacji imprez sportowo-obronnych oraz szkoleń o charakterze wojskowym. Dodatkowo, wspierane były m.in. szkolenia i treningi drużyn strzeleckich, mistrzostwa, zawody, obozy szkoleniowe, rajdy, zloty i turnieje. W dalszym ciągu wspierane były inicjatywy na rzecz podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej oraz priorytetowo działalność na rzecz kombatanów, weteranów i osób represjonowanych.

W znacznym stopniu ograniczono udział wojska w imprezach typu festyny, pikniki, pokazy, festiwale, uczestnicząc jedynie w tych przedsięwzięciach, służących bezpośrednio promocji Sił Zbrojnych RP oraz tradycji oręża w społeczeństwie. Jednostki wojskowe w roku sprawozdawczym realizowały w sumie 2476 przedsięwzięć ujętych w planach współpracy oraz w realizacji 2333 przedsięwzięć poza planami współpracy. Zaangażowanie poszczególnych komponentów SZ RP rozkładało się w następujący sposób:

- jednostki podległe Szefowi Sztabu Generalnego WP - 211 planowych oraz 908 pozaplanowych przedsięwzięć,
- jednostki podległe Dowódcy Generalnemu RSZ - 1793 planowych oraz 1008 pozaplanowych przedsięwzięć,
- Jednostki podległe Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej - 84 planowe oraz 103 pozaplanowe przedsięwzięcia,
- Jednostki podległe Dowódcy Garnizonu Warszawa – 84 planowe przedsięwzięć oraz 270 pozaplanowych przedsięwzięć,
- Jednostki podległe Dowódcy Operacyjnemu RSZ - 12 planowych oraz 3 pozaplanowe przedsięwzięcia,
- Jednostki podległe Dowódcy Komponentu Wojsk Specjalnych - 52 planowe oraz 25 pozaplanowych przedsięwzięć,
- Jednostki podległe Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej i jednostki podległe - 40 planowych oraz 16 pozaplanowych przedsięwzięć.

Ponadto, w 2019 r. w ramach udzielonego wsparcia zostało wydanych 68 decyzji pozwalających na bezpłatne użyczenie transportu na rzecz realizacji zadań partnerów społecznych, nieujętych w planach współpracy.

Porozumienia o współpracy

W 2019 r. Minister Obrony Narodowej nie zawarł żadnego porozumienia o współpracy z partnerami społecznymi. Na koniec roku sprawozdawczego obowiązywało 75 porozumień o współpracy Ministra Obrony Narodowej z partnerami społecznymi z 78 podmiotami. W roku sprawozdawczym rozwiązane zostało jedno porozumienie o współpracy.

Zmalała również liczba zawartych porozumień o współpracy między jednostkami wojskowymi a partnerami społecznymi i kształtuje się aktualnie na następującym poziomie:

a. Sztab Generalny Wojska Polskiego i jednostki podległe	– 373,
b. Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe	– 889,
c. Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych i jednostki podległe	– 6,
d. Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej i jednostki podległe	– 14,
e. Dowództwo Garnizonu Warszawa i jednostki podległe	– 57,
f. Dowództwo Wojsk Obrony Terytorialnej i jednostki podległe	– 45,
g. Dowództwo Komponentu Wojsk Specjalnych i jednostki podległe	– 26.

Jedną z form pozafinansowego wspierania organizacji pozarządowych jest **nieodpłatne przekazywanie na ich rzecz mienia ruchomego Skarbu Państwa** niewykorzystywanego przez jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej lub przez niego nadzorowane.

W 2019 r. odbyły się cztery nabory wniosków o nieodpłatne przekazanie mienia ruchomego:

- pierwszy - obejmował umundurowanie - mienie zostało przekazane 24 wnioskodawcom (głównie placówki oświatowe);
- drugi - obejmował sprzęt służby samochodowo-czołgowej i kwatermistrzowskiej - mienie zostało przekazane 12 wnioskodawcom (OSP, organizacje pozarządowe, muzea, jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego);
- trzeci obejmował eksponaty muzealne oraz mienie koncesjonowane - mienie zostało przekazane 18 wnioskodawcom (muzea, fundacje, stowarzyszenia, samorządy terytorialne);
- czwarty - obejmował przydział koni wierzchowych - konie zostały przekazane 2 wnioskodawcom (szkoła i stowarzyszenie).

Łączna wartość przekazanego nieodpłatnie mienia ruchomego Skarbu Państwa w 2019 wynosi 1 641 251,31 zł.

Patronat Ministra Obrony Narodowej lub jego udział w Komitecie Honorowym to popularna i pożądana forma współpracy, nadająca przedsięwzięciu szczególną rangę oraz prestiż. W 2019 r. Minister Obrony Narodowej objął patronatem honorowym 182 przedsięwzięcia partnerów społecznych oraz uczestniczył w komitetach honorowych 15 wydarzeń. W roku sprawozdawczym Minister nie zlecił żadnym innym członkom Kierownictwa lub dowódcom objęcia patronatu honorowego nad przedsięwzięciami partnera społecznego. Podmioty wnioskujące to głównie przedstawiciele jednostek i instytucji wojskowych, przedstawiciele administracji państwowej i samorządowej, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Osobną formą współpracy i wspierania partnerów społecznych przez resort obrony narodowej jest **działalność szkoleniowa** skierowana głównie do członków organizacji pozarządowych, uczniów klas mundurowych oraz nauczycieli.

Szkolenia realizowane przez Siły Zbrojne RP w 2019 r. obejmowały:

- kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy dla nauczycieli klas mundurowych (zrealizowane przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej w Ustce),
- szkolenie z zakresu przetrwania w warunkach środowiska naturalnego (survival) dla nauczycieli klas mundurowych,
- szkolenie przez jednostki wojskowe członków organizacji pozarządowych w ramach programu „*Paszport do współpracy pododdziałów organizacji proobronnych*”, m.in.
 - o ćwiczenia taktyczne,
 - o kursy specjalistyczne z zakresu: łączności, dowodzenia, medycyny pola walki, SERE i logistyki,

- szkolenie z musztry i ceremoniału wojskowego,
- szkolenie przez jednostki wojskowe młodzieży Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych, w ramach m.in.
 - cyklicznych, comiesięcznych wojskowych dni szkoleniowych,
 - 5-dniowych obozów szkoleniowych na zakończenie I roku nauczania przedmiotu „Edukacja Wojskowa”
 - szkoleń z musztry i ceremoniału wojskowego.
- udział wydzielonych poddziałów wchodzących w skład wojskowej asysty honorowej w centralnych obchodach świąt państwowych (Defilada 3 maja Warszawa, Defilada 15 sierpnia Katowice) i pikniku NATO 9 marca 2020.

Partnerzy społeczni występowali też o wsparcie organizowanych przez siebie przedsięwzięć szkoleniowych i otrzymywali w ich realizacji pomoc merytoryczną i logistyczną jednostek wojskowych, w oparciu o plany współpracy, o których mowa powyżej.

IV. Ocena stopnia realizacji celu głównego i celów szczegółowych Programu

Głównym celem *Programu współpracy Ministra Obrony Narodowej z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na lata 2019-2022* jest budowanie społecznego zaplecza Sił Zbrojnych RP i zwiększenie świadomości społecznej o obywatelskiej odpowiedzialności za bezpieczeństwo państwa.

Celami szczegółowymi są:

- wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w działaniach na rzecz obronności państwa w zakresie pozyskiwania kandydatów do służby wojskowej, w tym terytorialnej oraz w zakresie zwiększenia liczebności rezerw osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (SZRP);
- wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych w realizacji zadań resortu;
- wykorzystanie kompetencji członków organizacji pozarządowych do procesu szkolenia uczniów klas mundurowych;
- wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w procesie edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych;
- propagowanie postaw patriotycznych, edukacja historyczna oraz związana z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego;
- kształtowanie pozytywnego wizerunku żołnierza polskiego, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwa Obrony Narodowej.

Stopień realizacji ww. celów określić można poprzez osiągnięte wartości mierników, jakie zostały przewidziane dla każdego z nich:

Lp.	Cel szczegółowy	Miernik określający stopień realizacji celu		
		Nazwa	Planowana wartość do osiągnięcia na koniec 2022 r. (łącznie w 4 latach)	Wartość osiągnięta w roku 2019
1.	Wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w działaniach na rzecz obronności państwa w zakresie pozyskiwania kandydatów do służby wojskowej, w tym terytorialnej, oraz w zakresie zwiększenia liczebności rezerw osobowych Sił Zbrojnych RP.	liczba kandydatów wywodzących się z organizacji pozarządowych	≤16 000	841
		liczba kandydatów wywodzących się z klas mundurowych	≤4 000	815
		liczba żołnierzy rezerwy, którzy przeszli przeszkolenie w ramach projektu „Legia Akademicka”	≤6000	2391
2.	Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań resortu.	Liczba zadań publicznych zrealizowanych w dziedzinie obronności	800	14
3.	Wykorzystanie kompetencji członków organizacji pozarządowych do procesu szkolenia uczniów klas mundurowych.	Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz szkolenia młodzieży klas mundurowych	150	12
		Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych na rzecz szkolenia uczniów klas mundurowych	3000	39
4.	Wzmocnienie aktywności partnerów społecznych w procesie edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych.	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych, na rzecz edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych.	3000	1593

		Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych	100	36
5.	Kształtowanie postaw patriotycznych, edukacja historyczna oraz związana z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego.	Liczba przedsięwzięć zrealizowanych przez partnerów społecznych, wspartych przez ron, wynikających z planów współpracy z partnerami społecznymi oraz przedsięwzięć pozaplanowych, na rzecz kształtowania postaw patriotycznych, edukacji historycznej oraz związanych z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego.	2500	593
		Liczba zadań publicznych zrealizowanych na rzecz propagowania postaw patriotycznych oraz wiedzy i świadomości historycznej	100	121
6.	Kształtowanie pozytywnego wizerunku żołnierza polskiego, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwa Obrony Narodowej.	Odsetek osób dobrze oceniających działalność wojska wg Centrum Badania Opinii Społecznej (cykliczne raporty „Oceny instytucji publicznych”).	średnia arytmetyczna powyżej 65% respondentów oceniających dobrze działalność wojska, obliczona ze wszystkich badań prowadzonych w latach 2019-2022.	73,5 %

Najwyższe wyniki w pozyskiwaniu kandydatów do służby wojskowej odnotowano w ramach projektu Legii Akademickiej. W wyniku przeszkolenia podstawowego, przysięgę wojskową złożyło 2391 studentów, z czego 2031 osób kontynuowało szkolenie w ramach modułu oficerskiego. W programie wojskowego przeszkolenia studentów Legia Akademicka, w 2019 r. brały udział 82 uczelnie wyższe.

Znaczące są wyniki w zakresie pozyskiwania rezerw osobowych wśród absolwentów klas wojskowych. W ramach projektu Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych, powołanych do służby wojskowej zostało 319 absolwentów. W 2019 roku w III edycji uczestniczyły łącznie 124 szkoły: 58 z I edycji, 50 z II edycji i 16 nowych szkół zakwalifikowanych do III edycji. W sumie w programie uczestniczy 299 klas, 6340

uczniów co prognozuje potencjalne stawienie się ok. 3200 absolwentów do kwalifikacji wojskowej w 2020 roku. Dla absolwentów omawianych klas, Sztab Generalny WP w 2020 roku przydzielił limit 800 miejsc do odbycia skróconej służby przygotowawczej w wyznaczonych 12 jednostkach wojskowych. Ponadto, 496 osób będących absolwentami lub dorosłymi uczniami klas mundurowych zostało żołnierzami Wojsk Obrony Terytorialnej. Zatem, w 2019 r., 815 osób wywodzących się z klas mundurowych, związało swoje życie ze służbą wojskową.

Służba wojskowa cieszyła się także dużym zainteresowaniem wśród członków organizacji pozarządowych (w tym tzw. proobronnych), w szczególności, w związkach strzeleckich, harcerstwie oraz innych organizacjach, np. Wodnym Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym. Z tego środowiska pozyskano ogółem 841 żołnierzy, w tym 360 żołnierzy terytorialnej służby wojskowej.

Dobre wyniki można zaobserwować w zakresie zlecenia zadań publicznych na rzecz propagowania postaw patriotycznych oraz wiedzy i świadomości historycznej, gdyż 121 zadań zleconych w roku 2019 przewyższa cel określony na cztery lata funkcjonowania Programu, a 36 zadań zleconych w zakresie edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych stanowi ponad 30% przewidywanej liczby na zakończenie Programu. Zdecydowanie mniejsze zainteresowanie wykazały organizacje pozarządowe w zakresie realizacji zadań w szeroko rozumianej obronności (tylko 14) i szkolenia młodzieży klas mundurowych (tylko 12).

W zakresie przedsięwzięć własnych partnerów, wspieranych przez jednostki wojskowe, najwięcej inicjatyw służyło procesowi edukacji obronnej, kultury fizycznej i umiejętności wojskowych – 1460 przedsięwzięć, głównie szkoleniowych, rozwijających wiedzę i umiejętności przydatne w wojsku, strzeleckie, a także biegi i kursy obronne oraz zajęcia w ramach realizacji projektów Certyfikowanych Wojskowych Klas Mundurowych i „Paszport do współpracy pododdziałów organizacji proobronnych z jednostkami wojskowymi Sił Zbrojnych RP”. Inicjatywy te kierowane były głównie do uczniów klas mundurowych i członków organizacji pozarządowych, następnie harcerzy, żołnierzy w czynnej służbie oraz rezerwistów, a w mniejszym stopniu do pracowników jednostek samorządu terytorialnego i społeczności lokalnych.

Szkoleniu wojskowemu uczniów klas mundurowych służyło 930 przedsięwzięć organizowanych głównie przez placówki oświatowe, a 39 z nich realizowanych było przez organizacje pozarządowe przy wsparciu wojska. Jak wynika z analizy planów współpracy jednostek wojskowych z partnerami społecznymi, stowarzyszenia i fundacje podejmują się przedsięwzięć kierowanych w największym stopniu do swoich członków lub pracowników. Najwięcej przedsięwzięć szkoleniowych dla klas mundurowych (spośród 39) przeprowadziły przy wsparciu jednostek wojskowych Fundacja Byłych Żołnierzy i Funkcjonariuszy Sił Specjalnych SZTURMAN, Stowarzyszenie Byłych Żołnierzy 62 Kompanii Specjalnej COMMANDO z Bolesławca oraz Zarząd Główny i oddziały terenowe Ligi Obrony Kraju. Pozostali partnerzy społeczni ograniczyli się do jednego, dwóch przedsięwzięć w roku, dedykowanych szkoleniu uczniów klas mundurowych.

Aspekt ten stanowi jeden z celów realizacji Programu i główne oczekiwanie resortu wobec organizacji proobronnych, dlatego też konieczne jest zaktywizowanie

organizacji pozarządowych do szkolenia klas mundurowych, traktowanie tego rodzaju przedsięwzięć jako priorytetowych oraz rozważenie określenia konkretnych korzyści dla organizacji wspierających w przyszłości jednostki wojskowe realizujące szkolenie wojskowe dla uczniów oddziałów przygotowania wojskowego.

Ponadto, osiągnięcie lepszych wyników przedmiotowego miernika może być wyższe w kolejnych latach, ze względu na wdrożenie w 2020 r. przepisów oświatowych dotyczących oddziałów przygotowania wojskowego, dzięki czemu po raz pierwszy organizacje pozarządowe (proobronne) w sposób sformalizowany zostały włączone do procesu szkolenia wojskowego uczniów klas mundurowych.

W zakresie kształtowania postaw patriotycznych, edukacji historycznej oraz związanej z tradycjami i dziedzictwem oręża polskiego, partnerzy społeczni, przy wsparciu jednostek wojskowych, realizowali dość szerokie spectrum przedsięwzięć. W 2019 r. odbyły się 593 inicjatywy podjęte przez stowarzyszenia, fundacje, jednostki samorządu terytorialnego, placówki oświatowe i szkolnictwa wyższego, a także muzea i instytucje kościelne. W przedmiotowym zakresie realizowane były obchody świąt państwowych, rocznicowe, święta jednostek wojskowych, rekonstrukcje historyczne, koncerty, zloty, festiwale patriotyczne, akcje charytatywne i inne.

Jak wynika z badań Centrum Badania Opinii Społecznej, w 2019 r. działalność „wojska” była pozytywnie oceniana przez 73,5 % respondentów. Budujący jest fakt, że najwięcej pozytywnych ocen, aż 81,5 %, wykazanych zostało w grupie wiekowej 18-24 lata.

V. Wnioski:

1. Przyjęte rozwiązania współpracy resortu obrony narodowej z partnerami społecznymi funkcjonują w sposób zrównoważony, rozwijają się w pożądanym sposobie oraz są efektywne dla resortu obrony narodowej.
2. Aktywność społeczeństwa w sferze obronności państwa, tożsamości narodowej oraz postaw patriotycznych jest wysoka i nakierowana na wspieranie resortu w dążeniu do określonych celów.
3. Podjęte przez Ministra Obrony Narodowej inicjatywy służące pozyskiwaniu żołnierzy rezerwy, spotkały się z zaangażowaniem i zrozumieniem partnerów społecznych.
4. Wdrożenie zarekomendowanych przez Biuro rozwiązań w zakresie zmiany systemu rekrutacji, promocji służby wojskowej, wskazania właściwych instytucji resortu obrony narodowej odpowiedzialnych za mierniki określające stopień realizacji poszczególnych celów oraz zaktywizowania organizacji pozarządowych przyczyni się do podniesienia efektywności pozyskiwania zasobów osobowych do służby wojskowej